

Hoe praat je met leerlingen over internet?

"Praat met je leerlingen over hun digitale wereld", is vaak het advies voor scholen. Maar hoe doe je dat - praten over een onderwerp waar je misschien weinig over weet? Met enkele praktische gesprekstips en met voorbeeldvragen helpen we je op weg. Voor schoolleiders en leraren, maar ook geschikt om aan ouders uit te delen op een ouderavond over jeugd en internet.

Leerlingen zijn digitaal zeer actief. Ze appen met elkaar via WhatsApp, sturen elkaar berichtjes via SnapChat, bekijken video's op Youtube, publiceren soms zelf vlogs en blogs. Maar hoe weet je wat ze online doen, wat ze digitaal interesseert en wat ze belangrijk vinden? En hoe maak je leerlingen digitaal wijzer?

Tips om te praten met leerlingen over internet

Stel open vragen

- Het stellen van open vragen is goed om een gesprek te beginnen met je leerlingen. Soms is een gesloten vraag nodig om verder te komen in een gesprek. Maar waarschijnlijk krijg je een betere interactie met:
Wanneer gaat iemand te ver op WhatsApp; waar ligt jouw grens?
- Als iemand een fatsoensgrens in de app-groep overgaat; wanneer verdient hij of zij een straf? Welke straf vind jij dan passend?
Dit soort vragen vul je zelf niet in, of zo min mogelijk. Het stellen van open vragen is hier daarom belangrijk.

Stel prikkelende vragen

Door leerlingen serieus te nemen, stimuleer je ze na te denken en een mening te geven. Dit doe je door ze uit te dagen met vragen waarmee je hun 'hersens op aan' zet, zoals psycholoog Martine Delfos schrijft in '[Communiceren](#)

[met pubers](#)'. Stel daarom prikkelende vragen. Vragen die hun verbeelding laten spreken. Zoals:

- Welke foto's mag Facebook van jou verkopen aan bedrijven, om ze te gebruiken in reclamecampagnes? En wat voor soort foto's niet?

Steek het gesprek positief in

Het is een misvatting om te denken dat kinderen en jongeren zich aan de lopende band digitaal misdragen. Tussen jongeren bloeit kameraadschap en liefde volop, ook digitaal. Op WhatsApp, SnapChat en Instagram regent het geen gifpijlen maar liefdeshartjes. Het is belangrijk om te praten over 'moeilijke onderwerpen'. Zoals:

- Hoe ontstaan online conflicten? Hoe los je ze weer op? Hoe voorkom je ze? Begin het gesprek positief, niet vanuit je zorgen over de dingen die mis kunnen gaan. Ga uit van de kracht van jongeren en hun vermogen om de (digitale) wereld positief te veranderen. Vraag juist ook naar het goede.
- Wat is het mooiste dat iemand voor jou heeft gedaan of tegen je heeft gezegd via internet (bijvoorbeeld via WhatsApp)?

Houd rekening met leeftijd en niveau van de leerling

Jonge leerlingen zijn benieuwd naar je mening, en die kun je dus best zo nu dan geven. Dat helpt ze. Bij jongeren doe je er meestal beter aan te wachten met het

geven van je mening. Geef ze de ruimte om zelf tot een mening te komen, al is dat niet voor iedereen even makkelijk.

Onthoud de twee soorten vragen die je kunt stellen:

- Vraag leerlingen om hun digitale leefwereld te beschrijven. Dit kan door een 'plaatje' te maken. Bijvoorbeeld: Wat is de grappigste SnapChat Emoji die je hebt gekregen? Wil je deze eens laten zien?
- Vraag naar meningen en argumenten. Facebook zegt dat kinderen, jonger dan 13 jaar, geen account aan mogen maken. Waarom denk je dat dit zo is? Ben je het ermee eens?

Leestip: [Verwondering. Leren creatief en kritisch denken door vragen te stellen, door Dick van der Wateren.](#)

Van der Wateren, leraar op een middelbare school in Haarlem en 'praktisch filosoof', hoopt dat zijn boek eraan bijdraagt dat er op scholen meer en dieper wordt nagedacht vanuit nieuwsgierigheid en verwondering en 'dat we ons gaan realiseren dat vragen meestal interessanter zijn dan antwoorden'. Het geheim is, schrijft hij: goede, of mooie, vragen te leren stellen.

Een mooie vraag is een ambitieuze, maar uitvoerbare vraag die onze manier van denken kan veranderen en die een verandering tot stand kan brengen.